

5 Een onbekende trekvogel

KADER ABDOLAH

Vooraf

Kader Abdolah is het pseudoniem van Hossein Sadjadi Ghaemmaghami (1954). Hij werd vervolgd vanwege zijn verzet tegen het fundamentalistische Khomeiny-bewind in Iran. Hij vluchtte en kwam in 1988 naar Nederland. Hij studeerde een tijdje Nederlands aan de universiteit. In 1993 verscheen zijn verhalenbundel *De adelaars*, die bekroond werd met de Gouden Ezelsoor, de prijs voor het best verkochte debuut van het jaar. Kader Abdolah schrijft columns in *de Volkskrant* en publiceert verhalen en romans. Hij schrijft vooral over hoe moeilijk het is tussen twee culturen te leven en niet bij de westerse cultuur te horen. Ook in het verhaal hierna gaat het over een buitenlander die in Nederland woont en werkt, maar er toch niet bij lijkt te horen.

Kader Abdolah heeft verschillende verhalenbundels en een roman gepubliceerd. Zijn werk is gemakkelijk te lezen, omdat hij korte, eenvoudige zinnen gebruikt. Als dit verhaal uit *De adelaars* (1993) je bevalt, kun je ook ander werk van hem proberen. Bijvoorbeeld: *De meisjes en de partizanen* (1995), *De reis van de lege flessen* (1997), *Mirza* (1998), *Spijkerschrift* (2000), *De koffer* (2001) en *Een tuin in de zee* (2001), columns uit *de Volkskrant*.

Een onbekende trekvogel

Ik werk in het natuurmuseum. Tijdelijk, om werkervaring op te doen. Je kunt niet gewoon thuis blijven zitten. Ik heb tientallen keren gesolliciteerd. Maar ik ben buitenlander en politiek vluchteling. Buitenlanders zijn bekend in Nederland, maar een politiek vluchteling is een vraagteken. Ik wist dat er geen baantje voor mij was. Je moet blijven zoeken, anders word je gek.

Ik werk met Gerrit. Hij is altijd met vogels bezig. Dode vogels. Hij zet ze op. Hij meet schedels, oogkassen, dijbenen, scheenbenen, snavels, kortom, alles van dode vogels.

Er komen wel eens mensen bij de portier die een dode vogel op straat hebben gevonden. De portier roept Gerrit dan naar de balie en ik ga altijd mee. Gerrit kijkt alleen naar de handen van de mensen waar de vogel, met zijn kop naar beneden, in ligt. Hij bergt alle dode vogels in de kelder op. In een oude diepvries. De kelder is heel erg oud, donker en benauwd. Het plafond is te laag. Je moet gebogen lopen, met je hoofd naar beneden. Er zijn verschillende opgezette vogels die aan hun poten aan het plafond opgehangen zijn.

Er is ook een versteende vogel die tegen de muur staat. Hij kijkt altijd met huilende ogen naar mij.

'Een onbekende vogel,' zegt Gerrit.

Gerrit heeft mij nog nooit recht in de ogen gekeken. Hij weet nog niet wie ik ben en waar ik vandaan kom. Maar ik heb hem in deze korte tijd leren kennen. Ik weet dat hij wacht op een vogel, een zeldzame vogel met groene ogen. Maar tot nu toe heeft hij alleen gewone vogels ontvangen. Gewone vogels die 's morgens, en 's middags en 's avonds langs de bewolkte hemel van de stad vliegen.

Ik heb een hekel aan opgezette vogels, maar ik doe altijd met Gerrit mee. Ik moet eigenlijk met hem samenwerken. Er is geen andere plek voor mij. Ik heb veel dingen van hem geleerd. Nu kan ik de kunstogen in de oogkassen monteren en weet ik welke van die glazen ogen passend zijn voor een kraai en welke voor een zeldzame vogel met groene ogen.

Vorige week zondag heb ik aan het eind van de dag een heel grote vogel in de buurt van onze woning gevonden. Nee, niet gevonden, maar ontmoet. Er vloog een rij trekvogels in V-vorm over.

Ik bleef kijken. Ik houd van vogels die van ver komen.

De vogel die vooropvloog had een probleem. Hij kón niet meer. Hij deed zijn best, maar het ging niet. Plotseling viel hij. Kop naar beneden en poten naar boven. Hij viel in een bevroren plas. Ik rende naar hem toe. Moeizaam ademhalend keek hij naar mij, met zijn groene ogen vol tranen. Na een paar laatste stuiptrekkingen ging hij dood. Wat voor soort vogel was het? Waar kwam hij vandaan? Ik wist het niet. Alleen Gerrit zou die dingen weten. Hij moest naar het museum. Ik nam hem mee.

Gerrit deed de diepvries open. Het stonk. De doden lagen door elkaar. Bevroren ogen en veren van vogels. Hij stopte hem erin.

'Waar heb je hem gevonden?' vroeg Gerrit.

'Ik heb hem niet gevonden, maar ontmoet. Gezien.'

'Waar heb je hem gezien?'

'In de lucht. In de bevroren hemel boven onze woning.'

'In de lucht? Was hij niet dood?'

'Nee. Hij vloog met de andere mee.'

'Andere? Waar zijn de andere?'

'Ze vlogen huilend door.'

Gerrit dacht een poosje na.

'Misschien een afgedwaalde trekvogel,' zei hij toen. 'Ze trekken altijd naar het zuiden, maar soms, heel soms, met slecht weer, kunnen ze afdwalen. Ik ben er niet zeker van. Ik moet hem prepareren. Er zijn veel te veel dingen die moeten gebeuren.'

Hij prepareerde hem. Ik deed er niet aan mee. Hij mat alles op. Hij las verschillende teksten, maar er was geen enkele bekende aanwijzing in de boeken. Geen foto. Geen naam. Geen adres. Geen familie.

Een paar dagen lagen de botten, de veren, en de schedel op het bureau van Gerrit. De vierde dag ruimde hij alles op en deed het in een plastic zak. Hij gaf hem aan mij.

'Onbekend,' zei Gerrit.

Ik verliet het museum met de plastic zak. Buiten regende het. Er vloog een rij trekvogels over, in V-vorm. Maar er was geen begeleider bij.

Moeilijke woorden

afdwalen	-	van de goede richting raken
dijbeen	-	bovenbeen
oogkas	-	oogholte
schedel	-	kop; hier: van de vogel
scheenbeen	-	onderbeen
stuiptrekking	-	krampachtige beweging
trekvoegel	-	vogel die in de winter naar warme gebieden vliegt
zeldzaam	-	bijzonder, iets dat weinig voorkomt

Vragen en opdrachten

Beantwoord de volgende vragen en schrijf de antwoorden op. Probeer de tekst zoveel mogelijk zonder woordenboek te lezen en zoek alleen woorden op als het echt nodig is.

- 1 Wat gebeurt er precies in dit verhaal?
- 2 De sfeer in *Een onbekende trekvoegel* is niet erg positief en een beetje somber. Schrijf minimaal vier woorden of zinnestjes op waaruit dat blijkt.
- 3 De ikfiguur in het verhaal voelt zich verbonden met de trekvogels. Welke overeenkomsten zijn er tussen de trekvogels en de politiek vluchteling?
- 4 Vind je de vergelijking tussen de trekvogels en de politiek vluchteling een goede vergelijking?
- 5 Vind je het een mooi verhaal? Kun je uitleggen waarom? Denk na over het verhaal en bespreek je mening met anderen.